

Morgen zien we wel weer

&

Je blijft lachen

S. Carmiggelt
Morgen zien we wel weer
&
Je blijft lachen

Uitgeverij De Arbeiderspers
Amsterdam · Antwerpen
www.groteletterboeken.nl

Copyright © 1999 Erven S. Carmiggelt

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BV Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam. *No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from BV Uitgeverij De Arbeiderspers, Herengracht 370-372, 1016 CH Amsterdam.*

Oorspronkelijke omslag: Wim Mol
Omslagontwerp grote letter editie: Kelvin Covalo

ISBN 978 90 295 8447 0 / NUR 300

Deze uitgave wordt in samenwerking gemaakt met
Uitgeverij Oorsprong, Deventer
www.uitgeverijoorpsrong.nl

Morgenzien we wel weer

Cerise

De beatavond werd gehouden in de openlucht, even buiten Amsterdam. Op een groot, door schijnwerpers verlicht plan-kier dansten een paar honderd jongens en meisjes vervoerd en onvermoeibaar op muziek die voornamelijk hard was. Ik stond in het consumptietentje te wachten op een vriend, die me hier in zijn auto heen gereden had, omdat hij zijn zestien-jarige dochter uit deze roterende menigte wilde plukken.

‘Ik heb gezegd: om elf uur thuis, anders kom ik je halen. ’t Is nou kwart over elf, dus ik ga erheen,’ zei hij onderweg tegen me. Zijn toon had zo’n op dun ijs schaatsende vastbe-radenheid. Ik knikte maar. Vaders van zestienjarige dochters veranderen niet. Uit vrees voor een daad die in drie minuten kan gebeuren, klampen zij zich vast aan een uur. Je moet toch wát doen, niet? Ik had met hem te doen. Arme, jaloerse, on-machtige minnaar, op het punt te worden verstoten. Die Cal-vijn hadden ze óók in de wieg moeten smoren.

In het consumptietentje was ik de enige klant. Achter de houten tafel met flesjes stond een moederlijke juffrouw van een jaar of zestig, die over de verkoop ging. Na een poosje vroeg ze een beetje schuw: ‘Hou u nou van biet?’

Haar handgebaar naar de luidspreker bewees dat ze het niet culinair, maar muzikaal bedoelde.

‘Och, ’t is wel aardig,’ zei ik.

Het was een routineantwoord. Aangezien ik in 1947 voor het laatst gedanst heb, acht ik mezelf vrijgesteld van een oordeel over beat. Je vraagt iemand in een bejaardentehuis

toch ook niet hoe hem de moderne babyvoeding smaakt?

‘O ja, aardig, dat wel,’ riep de juffrouw haastig, ‘maar toch... foxtrotten vond ik eigenlijk leuker. En ’n tango. ’t Was zo sierlijk.’

‘Dat wel,’ zei ik.

We zwegen even en keken naar de massa, die onafgebroken in beweging bleef. Iedereen was erg blij, dat kon je zien.

‘t Is eigenlijk een rustige avond,’ zei de juffrouw, positief van toon. ‘Ze hebben niks kapotgemaakt. Soms maken ze van alles kapot. Maar vanavond niet. Nee, dat mot ik zeggen.’

Count your blessings.

‘Ja, da’s leuk,’ zei ik flets.

Er kwam een jongen binnen met het voorgeschreven haar en een geel pak.

‘Een flesje bier,’ bestelde hij.

Terwijl de juffrouw het voor hem opende, verscheen een dun, blond meisje, niet onknap, maar een beetje smoezelig. Ze zou eens goed in de teil moeten.

‘Geef me ’n flesje cerise van je,’ zei ze tegen de jongen.

‘Nee,’ antwoordde hij.

‘Hè, toe nou...’

Hij schudde zijn hoofd. Een beetje treurig zei ze: ‘Nou heb ik je daar in de struiken twee keer je gang laten gaan en nou geef je me niet eens een flesje cerise.’

De jongen verdween in de dansende kluwen. Nog even bleef het meisje staan. Toen haalde ze haar schouders op en liep het tentje uit. De juffrouw zeeg op een houten klapstoeltje neer en vroeg: ‘Begrijp u dat nou, meneer?’

‘Wat?’ zei ik, voorzichtig, want ik ben niet zo’n begriyper.
Daar zijn de vaklui voor.

Ze zuchtte diep.

‘Nou doet-ie het twee keer met dat wurm en hij geeft haar niet eens een flesje,’ zei ze.

En met een handgebaar dat haar verbijstering beeldend illustreerde: ‘Vijfenvijftig cent, inclusief!’

Teevee-roem

Zomaar lopend door de stad kwam ik, aan de rand van de Jordaan, in een smalle straat terecht. Halverwege was in een ruimte, die me een voormalige garage leek, een soort vestzakwaren­huis in huishoudelijke artikelen gevestigd. De beide deuren waren wijdopen, om de fatale drempelvrees te voorkomen, en bij die inviterend wijde ingang stond, gekleed in een gele stofjas, de schepper van de onderneming, een grote, zware man op wie het feit dat hij krachtens zijn leeftijd tot de lost generation behoorde niet zichtbaar drukte. Zijn rond, blozend gezicht vertoonde tenminste een met dit leven instemmende uitdrukking, die plaatsmaakte voor grote ver­voering toen hij mij gewaar werd.

‘Jou ken ik,’ riep hij. Ik bleef stilstaan.

‘Van de teevee,’ vervolgde hij. En zijn beide, machtige handen op mijn schouders leggend: ‘Man, man, man... wat genieten we toch altijd van je. Nietwaar Mien?’

Dit laatste riep hij tegen een wat verslonsde vrouw, die enige meters verder naast een toren wasmiddelen op een stoeltje zat te bedenken dat ze dertig jaar geleden misschien beter met een ander naar het stadhuis had kunnen gaan.

‘Wat?’ vroeg ze.

‘Dat we altijd zo van meneer genieten op de teevee.’

De vrouw haalde een bril te voorschijn, plaatste deze op haar neus, keek met toegeknepen ogen in mijn richting en zei: ‘Ja.’

Het kwam niet echt van binnenuit, dat kon je horen. Maar

de man had nog steeds zijn beide jatten op mijn schouders en sprak: ‘Dat verhaal laatst, hè. Over dat, eh... Kom, zeg ’t eens. ’t Is me even ontschoten waar ’t over ging...’

‘’n Taartje,’ zei ik.

‘Een taartje? Nee, geen taartje. Hoe kom je dáár nou bij. Nee, ’t was – nou ja, wat lazert ’t, man, maar wat hebben we daar stil van zitten te genieten, mijn vrouw en ik. En we hebben je nog nooit afgezet. Weet je dat? En ik zet ’n hoop af, hoor. Als ’t me effe niet bevalt, duik ik zó in het tweede net en daar moeten ze dan van zéér goeden huize komen, wil ik ’t an laten. Maar jou – eerlijk is eerlijk – ik laat je altijd an. Nietwaar Mien?’

‘Wat?’ vroeg de vrouw.

‘We zetten meneer nooit af, hè?’

‘Nee,’ antwoordde ze. Op die doffe toon weer.

‘Nou, dat is leuk,’ zei ik stompzinnig. Want niets is moeilijker dan harmonisch reageren op lof.

Opeens veranderde het gezicht van de man en kreeg een uitdrukking van rouw. Op veel koelere toon zei hij: ‘Toch hebben we één aanmerking. O, ik wil ’t best vóór me houden, hoor. Ik ben maar een mannetje van niks. Dus wat voor recht van spreken heb ik?’

‘Nee, zeg ’t vooral,’ riep ik.

‘Nou, kijk. Als we... Maar je moet niet kwaad worden.’

‘Dat beloof ik,’ zei ik.

‘Nou kijk, als we weer stil hebben zitten genieten samen. En ’t is voorbij. Dan zeggen mijn vrouw en ik altijd weer tegen elkander: “’t Was mooi, ’t was prachtig, ’t was geweldig, maar... hij was weer slecht geschoren.” Nee, wacht nou effe.

Laat me nou eens begaan.'

Hij legde zijn arm nu om mijn schouder heen, voerde mij de zaak binnen, pakte een grote, witte doos en deed 'm open.

'Hier zit alles in. Beter is er niet. Puike kwast. Nieuwste veiligheidsapparaat. Twaalf vlijmscherpe mesjes. Smeuïge zeep. En fris scheerwater. Hier – néém 't.'

Hij drukte me de doos in de hand. Voor ik een woord van dank kon stamelen, zei hij achteloos: 'Negen vijfenzeventig.'

Toen ik betaald had en met de doos onder de arm naar de uitgang liep, riep hij nog: 'Ga vooral zo door. We zetten je nooit af.'

Maar buiten voelde ik me tóch afgezet.

De heer Bakker

Toen ik 's middags om een uur of drie thuiskwam, vond ik op mijn bureau een briefje van mijn vrouw, luidende: 'Ben boodschappen doen. Ene meneer Bakker heeft gebeld. Hij wil je iets zeggen. Of je terugbelt.' En daarachter de naam van een enorme bankonderneming plus een telefoonnummer. Ik raadpleegde mijn geheugen. Ik ken wel een Bakker, maar die geeft uit, terwijl een bank juist liever inneemt. Volkomen blanco draaide ik het nummer en kreeg de routinestem van een meisje voor wie telefoneren een beroep is.

'Ik zou graag de heer Bakker even,' zei ik.

'Welke meneer Bakker? We hebben er vier.'

'Dat weet ik niet.'

'Waar gaat het over?'

'Dat weet ik ook niet. Ziet u...'

Maar ze wilde niet zien en was al verdwenen in een krak. Nu klonk een ernstige, dure herenstem die zei: 'Met Bakker.' Ik zei hem met wie hij sprak, doch dat ontroerde hem niet. 'Wat wilt u?' vroeg hij koel.

'Niks,' antwoordde ik. 'Maar ik dacht dat u iets wilde, omdat u mijn huis opbelde.'

'Nee, dat ben ik niet geweest. Misschien mijn collega. Wacht, ik zet u even over...'

Krak. En een zorgzame vrouwenstem: 'Met juffrouw Droeflever.'

'Dat juffrouw Droeflever,' zei ik. 'Mag ik meneer Bakker even?'

‘Die is op ’t moment van de kamer. Kan ik u helpen. Waar gaat ’t over?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Wéét u dat niet?’ Juffrouw Droeflever klonk ontsteld.

‘Ja ziet u...’

En ik begon de hele vertelling weer opnieuw. Toen ik gereed was, zág ze het en zei: ‘Ik zal zien dat ik u even overzet op de kamer waar hij nu waarschijnlijk is.’

Krak. En een vermoeide mannenstem, die zei: ‘Met Kreutvogel Liggeler.’

Dat was een mondvoll.

‘Ach, meneer Kreutvogel Liggeler,’ zei ik, ‘mag ik meneer Bakker misschien even?’

‘Die is net teruggegaan naar zijn afdeling. Wacht, ik zet u over.’

Krak. En een lange, lánge stilte. Er begon een soort opstandigheid in mij te groeien. Waarom moest ik in vredesnaam in dit telefonisch labyrint ronddwalen, alleen omdat een mij niet bekende heer Bakker mij iets wilde zeggen? Iets, wat waarschijnlijk...

‘Op wie wacht u?’

Weer een kennelijke telefoniste, doch een andere dan de eerste keer.

‘Op meneer Bakker, maar...’

Krak. Ze was al vertrokken. En ik hād nog willen zeggen ‘maar de meneer Bakker van juffrouw Droeflever’. Maar ik kreeg de kans niet.

‘Met Bakker.’

Dat was de dure weer.

‘O, meneer Bakker, sorry, ik had u daarnet al, maar...’

‘En ik heb u toch overgezet,’ zei hij knorrig.

‘Ja, maar ze hebben me weer teruggezet,’ antwoordde ik, ‘want hij was even niet bij juffrouw Droeflever, ziet u, en daarom...’

‘Ogenblik.’

Krak.

‘Met Kreutvogel Liggeler.’

‘O, meneer Kreutvogel Liggeler,’ kermde ik, ‘t gaat om meneer Bakker. Ik zou worden teruggezet op juffrouw Droeflever, maar toen zette de telefoniste me abusievelijk op de dure Bakker...’

‘De dúre Bakker?’

‘Nou ja, die zo duur praat.’

Krak. Daar was juffrouw Droeflever weer. ‘Meneer Bakker...?’

‘Hij loopt nét even van de kamer. Zal ik u...?’

‘Nee,’ schreeuwde ik, ‘ik wil niet meer worden overgezet. NÓóit meer. Zeg, áls-ie nog eens terugkomt, dat hij voor mij kan doodvallen.’

Nageslacht

Als ons compleet nageslacht een keer bij ons komt eten, worden in mijn vrouw oude, schier vergeten faculteiten wakker.

Reeds in de morgen trekt zij zich onder het opschrift 'hoogspanning, levensgevaarlijk' in de keuken terug, omdat ze 'écht koken moet'. Natuurlijk roert ze daar elke dag in de pot, maar de blijkbaar altijd eendere mimiek waarmee ik haar creaties vermaal en doorslik, heeft haar al jaren geleden van het ware vuur beroofd.

'Er is geen lol aan, voor jou alleen,' zegt ze.

Het nageslacht echter eet nog met de vervoerde gretigheid van jonge gezinnen die in de welvaartsstaat voornamelijk de slavink moeten zien te betoveren tot een delicatessen en de derde boterham beleggen met de volksdeugd der tevredenheid. Aan zulke gasten valt eer te behalen – en dat gebeurt dan ook.

Als ik op zo'n dag tegen half zes binnenkom, vind ik het huis in de toestand van vindingrijke chaos die alleen kleine kinderen in korte tijd weten aan te richten. Mijn jongste kleinzoon, die nog in maanden telt, is de enige van de vier die er geen bijdrage aan heeft geleverd, want hij ligt in de reiswieg schoon, welvarend en met een nu reeds zichtbare aanleg tot het overpeinzen der dingen, te wachten tot hij eruit getild wordt om eens van hand tot hand te gaan, bij welke tournee hij zelfs aan mijn dorre borst naar voedsel zoekt.

Zijn broer van twee kan echter reeds bogen op een aanmerkelijke behendigheids in het door het hele pand verspreiden

van alles wat onze speelgoedkast van vroeger bevat – daarin vóórgedaan door mijn oudste kleinzoon die hij als een onfeilbare held beschouwt. Wat die enorme reus van bijna acht verzint doet hij, zonder één moment te aarzelen na: van stoelen springen, languit door de kamer rollen of kraaiend van plezier in de gang heen en weer rennen om de heerlijke ruimte die ze daar hebben, diep te beleven.

Mijn kleindochter van drie gaat een beetje verloren in dit gespierde jongetjestumult.

Want zij is in de allerhoogste mate dame.

Geen Robbedoes uit het klassieke meisjesboek die straks ook vuurtjes stoken zal of van de trapeuning glijden of mee voetballen met de knullen uit de straat.

Nee, alles aan haar voelt rond, zacht en poezel aan.

Uit het speelgoed kiest zij niet de brandweerauto's, de ridderswaarden of andere stoere, aan dapperheid verwante voorwerpen, maar soepele troeteldiertjes, met betrouwbare gezichtjes, die dan een mooi, gekoesterd leventje bij haar hebben.

Op hoogtijdagen, als er geschenken gegeven worden, verlangt zij geen voorwerpen die licht geven, geluid maken en volautomatisch voor- en achteruitrijden, maar de oude, simpele zekerheden die voor een meisje te vinden zijn in een pop om aan en uit te kleden, een fornuisje om eenvoudige maaltijden te bereiden, een paraplu om eens in de huiskamer op te steken als het er naar een bui uitziet of een tasje met alles erin, dat ze aan haar arm hangt om – every inch a lady – mee rond te wiegen.

Terwijl die jongens door het huis stormen, vallen, voor-

werpen breken of andere luide, onduidelijke geruchten veroorzaken, is zij alléén met haar kleine wriemelige meisjes-spelletjes bezig, die zij als ze zich te dichtbij wagen, zo nodig tegen hen beschermt door opeens een enorme scheur open te trekken die de rabauwen verschrikt doet terugdeinzen.

Maar als dat weer is gelukt gaat ze lekker door met haar dingetjes van meisjesbelang.

Het houtwerk eens een goede beurt geven met een nat washandje. Met het schuldeloos lam in de hand op een schoot kruipen en lekker tegen die uitverkorene aanliggen, tot het weer tijd wordt te gaan zorgen voor een pop of, met dezelfde tederheid, voor een nieuwe tube tandpasta die ze in de badkamer gevonden heeft. Die tube krijgt dan opeens een ziel en wemelt van subtiele verlangens, wordt naar het raam gedragen en opgetild om eens te kijken naar moeders fiets die tegen de gevel leunt, of blijkt plotseling rijp voor een dutje in mijn bed, naar behoren toegedekt en goedenacht gekust, dat spreekt.

Tandpasta kan honds moe zijn, wist u dat? Ik wel. Want als het hele nageslacht weer een pond of wat zwaarder is vertrokken en het huis min of meer in de oorspronkelijke staat teruggebracht, vind ik, als ik mij in bed heb uitgestrekt, de tube soms naast mij op het kussen – nog steeds in een diepe, diepe slaap.

Passie

Toen de autobus in de avond door het dorp reed passeerde ik de villa. De gordijnen in de huiskamer waren open en de heer Prins zat, dik nog steeds, maar spierwit van kuif, onder de leeslamp met de krant terwijl zij, op de achtergrond, in zijn richting op weg was met een blaadje, waarop een theekopje stond. Een niet bewegend beeld – daarvoor reden we te snel voorbij. Maar ik wist nu dat ze allebei nog leefden en dat deed me goed.

Meneer Prins behoorde, toen ik een jongen van een jaar of zestien was, tot de vriendenkring van mijn ouders. Hij dreef een grossierderij in kruidenierswaren, die niet al te best ging. Een grote, logge man, tegen wie ik ‘oom Nol’ moest zeggen. Hij had een frêle, zachtmoedig vrouwtje dat slecht hoorde en daarom op alles maar ‘ja’ zei, twee magere dochters, die hij vertroetelde, en een dwarse zoon van mijn leeftijd, die hij regelmatig aftuigde omdat hij een man van hem maken wilde. De jongen nam, zo’n jaar of vijftien later, op een zeer subtiele wijze wraak.

Getrouwd met een rijke vrouw en in zaken geslaagd, kocht hij de grossierderij in kruidenierswaren op en toonde zich een toegeeflijke baas van zijn pa, die nu zijn tevreden ondergeschikte was, want hij vond het fijn dat de jongen het zover had geschopt.

Maar lang daarvoor, toen oom Nol nog bij ons op de verjaardagen kwam en de kamer vulde met opmerkingen die ik, als puber, zonder uitzondering stompzinnig vond, gebeurde het schandaal.

De heer Prins werkte veel over om ‘de zaak op poten te houden’. Toen zijn vrouw, die zijn noeste ijver hogelijk waardeerde, hem een avond op kantoor ging verrassen met een zakje zelfgebakken boterbiesjes voor bij de thee, trof ze hem met zijn rechterhand, juffrouw Annie, aan in een situatie die zelfs met de beste wil – en die hād ze – niet als administratieve arbeid kon worden beschouwd.

Juffrouw Annie was namelijk naakt en de heer Prins doende het te worden. Zijn vrouw slaakte een gil, liet het zakje koekjes vallen en ijlde naar huis om uit te huilen bij haar dochters.

Alles verliep vervolgens als te doen gebruikelijk.

Juffrouw Annie – ‘de hoer’ – werd onmiddellijk ontslagen, de heer Prins vroeg en verkreeg vergiffenis en er werd niet meer overgewerkt, omdat daaraan de basis was ontvallen.

De grossierderij kwijnde, de heer Prins ook een beetje en het leven ging verder, zoals het leven dat zo doodleuk doen kan.

Hij was de zestig gepasseerd, toen zijn vrouw na een kort ziekbed stierf. Enige maanden later riep de heer Prins zijn kinderen bijeen en zei, dat hij wilde trouwen met juffrouw Annie.

Want al die brave jaren zonder overwerk, was de vlam van hun liefde áán gebleven.

Voor al van de dochters kreeg hij de wind van voren. Geen denken aan. Die hoer! Moeders nagedachtenis bezoedelen. Nou ja, het hele repertoire.

En toen deed de heer Prins iets wat mij beschaamd maakte.

Ik had hem als jongen altijd een waardeloze zwetser gevonden. En de zaak met de blote juffrouw Annie, die mijn ouders op gechoqueerde toon bepraatten, vond ik voornamelijk belachelijk en afstotend, omdat ik hem – hij zal toen vijfenveertig zijn geweest – beschouwde als een stokoude man, die zich zelfs op het strand niet meer mocht ontkleden.

Maar na dat gesprek met de kinderen veegde hij mijn verwaten oordeel van tafel door naar huis te gaan en rattengif in te nemen. Als de bovenbuurvrouw zijn gekerm niet had gehoord zou het ziekenhuis hem niet uit de klauwen van de dood hebben kunnen terug sleuren in het leven.

En eindelijk in de armen van de ook al grijs geworden juffrouw Annie. Want de ijzingwekkende consequentie van zijn daad bracht zelfs de dochters tot zwijgen.

Een autobus die langs een villa rijdt. Een oude man in een leunstoel. Een oude vrouw met een blaadje waarop een kopje thee staat. Een burgerlijk, Hollands binnenhuisje. Wie ziet er zóveel passie aan af?

Huiselijk leven

I

Die middag vergeet ik nooit.

Het was twee maanden geleden en we waren nog niet verhuisd, om de eenvoudige doch zeer klemmende reden dat we nog geen woonvergunning hadden. Die zou naar alle waarschijnlijkheid wel komen, zeiden de deskundigen. Maar zolang zo'n magisch papiertje er nog niet is, drijf je in brak water, zonder dat je weet welke kant uit. 't Was gewoon een kwestie van wachten en telkens naar de brievenbus lopen, om te bemerken dat er van alles in lag – behalve Dat Ene.

'Ik geloof dat we 't wel uit ons hoofd kunnen zetten,' zei ik tegen mijn vrouw. 'We krijgen 'm niet.'

'Ja, ik ben er ook bang voor,' antwoordde ze.

Dit kleine stukje dialoog zal ik even voor u determineren. Als ik iets erg graag wil, ga ik ervan uit dat het niet lukken zal. Deze negatieve instelling heeft louter voordelen. Worden je sombere vermoedens bewaarheid, dan komt de klap niet zo hard aan, want je had 'm je zélf al gegeven. En alles wat er in majeur gebeurt is meegenomen, want je rekende er immers niet op.

Mijn vrouw speelt dat spel mee, maar niet van binnenuit. Ze zegt wel: 'Ja, ik ben er ook bang voor,' doch achter dat dunne scherpje zie je de vlam van de hoop duidelijk branden. In al die jaren is het mij nooit gelukt haar op te kweken tot het gave pessimisme, dat de meeste kansen op aangename

verrassingen biedt. Ze mist gewoon het aangeboren talent.

Die middag – twee maanden geleden – zei ze met een ach-teloosheid waarvan de kiel niet erg diep ging: ‘Zeg, kijk jij nog eens even...’

‘Naar wat?’ vroeg ik. (Natuurlijk wist ik wat ze bedoelde.)

‘Nou, in de brievenbus...’

Ik haalde mijn schouders op.

‘Goed. Als je wilt,’ zei ik.

Door het consequent zwart te houden, dekte ik een terug-keer-met-lege-handen. Ik verliet de huiskamer, daalde de trap af en hurkte neer bij de post in de gang. Kranten, drukwer-ken, brieven en – Het Heilige Kaartje. Oproep om woonver-gunning te halen. Trouwboekje meebrengen. Wat slim dat we indertijd niet zondig zijn gaan samenhouden, maar ordente-lijk naar het stadhuis gingen – want dat kwam nu mooi van pas.

Even zakte ik neer op een trede van de trap om te wachten tot mijn hart weer in een wat normaler tempo klopte. Toen ging ik naar boven en deed de deur open.

‘Niks zeker,’ zei mijn vrouw, op de voorgeschreven toon van underacting.

Ik stak het kaartje in de lucht.

‘We kunnen ’m halen,’ antwoordde ik.

In plaats van iets te zeggen barstte ze uit in de snikken die ze al geruime tijd in voorraad had en nu eindelijk de vrije loop kon laten.

‘Toe nou,’ zei ik. ‘We hébben ’m nou toch. Wees blij.’

Maar ze jammerde, met het hoofd op tafel. Ik wilde naar haar toe gaan om iets te doen dat ter zake zou zijn, maar op

dat ogenblik ging de telefoon.

‘Hallo,’ riep ik.

‘O, meneer,’ zei een vriendelijke mannenstem. ‘Omdat u van die stukjes schrijft in de krant... Ik heb ’n aardigheidje meegemaakt. Misschien is het iets voor u. Ik weet ’t niet, hoor. Zal ik ’t even vertellen?’

‘Graag,’ antwoordde ik. Want ik kon toch moeilijk zeggen: ‘Meneer, belt u over tien minuten even, want mijn vrouw huilt zo op het moment.’ En dat deed ze nog steeds, met hevige uithalen.

‘Rustig... rustig...’ fluisterde ik.

‘Hallo,’ zei de man. ‘Zei u wat?’

‘Nee, vertelt u maar,’ riep ik. Terwijl ik zag dat ze haar zakdoek nam en haar ogen begon te betten, schokschouderend nog steeds, vervolgde de man: ‘Ik stond laatst op de tram en een beetje deftige dame riep: “Conducteur, ik heb gedrukt.” Toen zegt die conducteur: “Brave meid.” Ik weet niet of ’t wat is?’

‘Stellig,’ zei ik. ‘Wel bedankt.’

Ik legde de hoorn op het toestel. Mijn vrouw keek me aan met een gezicht vol straaltjes ogenzwart en zei: ‘Maar ik b n blij.’

II

Reeds verscheidene avonden zit ik, in de huiskamer, weerloos gekluisterd aan het jaarlijks Songfestival. Wie dat oppervlakkig van mij vindt, geeft blijk van een armzalig gebrek